

Forfatter: Gyllembourg-Ehrensverd, T. C.

Titel: Udrag fra Ægtestand

Citation: Gyllembourg-Ehrensverd, T. C.: "Ægtestand", i Gyllembourg-Ehrensverd, T. C.: *Ægtestand*, udg. af Vibeke Blaksteen, Dansk lærerforening/Skov, cop. 1982, s. 197. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gyllem15-shoot-idm140012812789984/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Ægtestand

ber som fornuft, mådehold og kontrol med lidenskaber og følelser var de centrale i den mandlige dannelse. Pigesocialiseringen sigtede mod at gøre kvinden egnet til hendes arbejde inden for familiens rammer. Hun skulle derfor dels indlæres nogle af de samme borgerlige dyder som mændene: mådehold, ordenssans, sparsommelighed, og dels skulle hun være bærer af menneskelige egenskaber, som var uforenelige med den mandlige fornuftskaraktter. Hun skulle være en såkaldt „skøn sjæl“: indbegrebet af følsomhed, intuition og uskyld, og stræbe efter at opfylde andres behov – formidle kærlighed, tryghed og harmoni til mand og børn – fremfor at tilfredsstille sine egne.

Kvindernes liv knyttedes altså helt entydigt til familielivet, og enhver kvindelig udfoldelse måtte ske inden for hjemmets rammer. Faktisk havde kvinder få berøringsflader med det offentlige liv. Det var f.eks. uhørt, at de deltog i offentlige møder, og ikke engang begravelser overværede de. Kvinderne havde således slet ingen muligheder for at tage del i de politiske bevægelser, som startede i 1830erne, og som kulminerede med forfatningsændringen. Der var heller ikke i begyndelsen af 1800-tallet kvindebevægelser, som kunne føre kvinderne i forbindelse med det offentlige liv. Debat om kvindesag og kvindeproblemer var så godt som ukendt før begyndelsen af 1850erne, og først i 1871 startede Dansk Kvindesamfund. Kvindernes holdning til tilværelsen og deres forståelse af sig selv hænger i høj grad sammen med denne isolation i hjemmet. Deres viden om politiske og økonomiske sammenhænge måtte nødvendigvis blive sparsom, og den byggede først og fremmest på deres mænds udsagn eller læsning. Isolationen i hjemmene blev yderligere forstærket i løbet af 1800-tallet, fordi det begyndte at blive almindeligt, at bolig og arbejdsplads blev skilt både hos håndværkere og det højere borgerskab. Det var en konsekvens af samfundets begyndende industrialisering og specialisering, og det bevirkede, at kvinder fik mindre indsigt i produktionen.